

Til

Administrerende direktør Helgelandssykehuset HF

Hulda Gunnlaugsdottir

I rapporten Helgelandssykehuset 2025 er det ikke nevnt noe om fødetilbudet på Helgeland. Den Norske Jordmorforening (DNJ) Helgeland har kommet med eget hørings svar, der vi utdyper flere punkter for hvordan vi ønsker at en ny fødeavdeling skal være organisert. DNJ Mosjøen, Brønnøysund og Sandnessjøen støtter denne høringsuttalelsen. I DNJ Helgeland sitt hørings svar er det ikke nevnt noe om lokalisering. Medlemmene i DNJ fra de tre byene sør for Korgfjellet ønsker derfor å komme med et eget hørings svar, der vi nettopp belyser utfordringer og forslag til lokalisering.

Lokalisering

Helgeland er et langstrakt distrikt, med varierende natur og klima. For å komme seg med bil gjennom distriktet må man mulig passere fjelloverganger, bruke ferje/båt, over bru, gjennom tunneller osv. Målet for DNJ Mosjøen, Brønnøysund og Sandnessjøen er å trygge fødselsomsorgen på hele Helgeland. Vi støtter forslaget om et sykehus på Helgeland, med akuttberedskap og fødeavdeling. Det vil styrke vårt fagmiljø. Derimot støtter vi ikke at sykehuset skal plasseres i Rana. Et sykehus med akuttberedskap i vårt langstrakte distrikt, må være plassert slik at alle får noenlunde lik avstand til dette. Legges den ene fødeavdelingen til Rana, som er i utkanten av vårt distrikt, mener vi bevisst at vi utsetter de fødende for forskjellsbehandling og for mange vil sjansen for transportfødsel øke. Vi vil også få landets lengste avstand mellom to fødeavdelinger med akuttfunksjon, Rana og Namsos. Vi frykter også å miste de fødende fra Sør-Helgeland, som er selektert til å føde på sykehus. Det vil bli nærmere for dem å dra til Namsos enn til Rana.

Vi støtter DNJ Helgeland sitt forslag om å ivareta et desentralisert og differensiert fødetilbud på Helgeland. Vi trenger en stor fødeavdeling i midten av vårt distrikt, men vi trenger også et tilbud til de som er selektert til å kunne føde på fødestue. Forslaget vårt er derfor at Helgeland får en stor fødeavdeling plassert på akse mellom Sandnessjøen-Mosjøen, samt to DMS'er plassert i henholdsvis Brønnøysund og Mo i Rana. DMS'ene skal inneholde jordmorstyrt fødestue, samt poliklinikk for de fødende med gynekolog og jordmor.

Følgetjeneste

Vårt forslag er at sykehuset på Helgeland blir plassert på akse mellom Sandnessjøen-Mosjøen. Dette vi gi et mer rettferdig tilbud for alle innbyggere på Helgeland. Behovet for følgetjeneste og mulige transportfødsel på grunn av lange avstander vil bli mindre. Vi vet at sjansen for uønsket neonatal utfall øker ved fødsel utenfor institusjon¹.

¹ Hilde Engjom <https://www.uib.no/nye-doktorgrader/115790/reiseavstand-og-f%C3%B8dselstad-p%C3%A5verkar-utkome-mor-og-barn>

Fødende med mer enn 1,5 timers reisevei inn til fødeinstitusjon har krav på følgetjeneste av kvalifisert personell. Det vil bli lettere å gi et likt tilbud for alle og å sikre at følget består av kvalifisert personell, hvis sykehuset er plassert sentralt på Helgeland. Blir sykehuset på Helgeland plassert i Rana, kan konsekvensene bli at ambulansepersonell alene må følge fødende og ta avgjørelser de ikke er kvalifisert til å vurdere omfanget av. Ved å legge to DMS'er i ytterkant av distriktet, kan jordmor ved DMS følge pasienten inn til fødeavdelingen som er plassert sentralt i midten. Dette kan løse utfordringen med rekruttering av jordmødre til følgetjeneste, redusere økonomisk kostnad ved beredskap av jordmor i distriktet og minske sjansen for at fødende blir fulgt av ukvalifisert personell.

Kvalitet og rekruttering

Det stilles stadig strengere krav til kvalitet i fødselsomsorgen. Ved fødeavdelingen i Sandnessjøen jobber vi hele tiden med å holde et faglig nivå på linje med kravene som stilles. Vi tilstreber en til en omsorg i fødsel hos alle fødende. Vi har egen gruppe og koordinator for nyfødt BEST som organiserer to øvinger i året, gjerne med eksterne forelesere som jobber på sykehus med nyfødt avdeling. Vi kjører også to øvinger i året innen akutt obstetikk. Avdelingen har egen spesialutdannet jordmor som tilbyr samtaler til de gravide vedrørende fødselsangst eller lignende. Det ble nylig gjort en nasjonal spørreundersøkelse angående barselomsorgen². I denne undersøkelsen fikk fødeavdelingen i Sandnessjøen meget gode tilbakemeldinger. Dette kan skyldes forbedringsarbeidet med individuell oppfølging og et mor-barn vennlig tilbud til de ammende.

Fødeavdelingen i Sandnessjøen har ikke problemer med å rekruttere verken gynekologer eller jordmødre. I dag har vi flere jordmødre som venter på at det skal bli ledige stillinger. Før jul 2018 ble det gjort en spørreundersøkelse blant alle ansatte ved Sandnessjøen sykehus. Resultatet fra denne undersøkelsen viste at nesten alle ansatte var villig til å pendle 40 min til arbeid. Blir det nye sykehuset plassert i aksene mellom Sandnessjøen -Mosjøen vil alle som er ansatte ved fødeavdelingen i Sandnessjøen være med å jobbe for sin nye arbeidsplass i interim-perioden. Vi vil da kunne videreføre vårt arbeid innen kvalitet og allerede godt etablert faglig fokus. Blir derimot det nye sykehuset plassert i Rana, frykter vi at vi vil miste mange dyktige jordmødre og annet fagpersonell i interimperioden. Dette mener vi er svært uheldig. Det vil bli svært vanskelig å erstatte ansatte som over lang tid har bygget opp en meget velfungerende fødeavdeling, som i dag er den største på Helgeland.

Eva Wik-Iversen

Plasstillitsvalgt for Den Norske Jordmorforening ved Helgelandssykehuset Sandnessjøen

² <https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/pasopp/2017/fodsel-og-barsel/brukererfaringer-med-fodsels-og-barselomsorgen-i-2016.-nasjonale-resultater.pdf>